

นวัตกรรม “ร้านชำ 5 สี เพื่อเฝ้าระวัง การจำหน่ายยาในชุมชนหนองแฟบ จังหวัดระยอง”

สาขาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
ประจำปีพุทธศักราช 2569

อสม.ศิริสุดา บุญเพ็ง

อสม.ดีเด่นระดับเขต
จังหวัดระยอง



กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support



แบบเก็บรวบรวมนวัตกรรมของ อสม.ดีเด่นระดับเขตประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อนวัตกรรม : ร้านชำ 5 สี เพื่อเฝ้าระวังการจำหน่ายยาในชุมชนหนองแฟบ จังหวัดระยอง

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางศิริสุตา บุญเพ็ง

ประเภทนวัตกรรม : ☐ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☒ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)

สาขาที่ประกวด : การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

จังหวัด : ระยอง

อสม.ดีเด่นระดับ ☒ เขต ☐ ภาค ☐ ชาติ

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ชุมชนหนองแฟบเป็นชุมชนเล็กๆในย่านนิคมอุตสาหกรรม ห้อมล้อมไปด้วยโรงงานอุตสาหกรรมมีประชาชน ๑,๒๕๘ คน มีครัวเรือน ๑,๒๓๘ ครัวเรือน (ตามทะเบียนราษฎร์) และมีประชากรแฝงซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของพื้นที่ประมาณ ๕,๐๐๐ คน จากการศึกษาข้อมูลย้อนหลังด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพชุมชนหนองแฟบของโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง และการทำประชาคมและการลงพื้นที่สำรวจร้านค้าร้านขายยาในชุมชนพบว่ามีปัญหาการใช้ยาไม่เหมาะสมในชุมชน (จำหน่ายยาปฏิชีวนะ, ยาชุด, ยาอันตราย) มีการใช้ยาชุดในกลุ่มทำงานเป็นจำนวนมาก และมีการร้องเรียนของประชาชนในชุมชนเรื่องการจำหน่ายยาชุดที่อาจมีสารสเตียรอยด์เจือปน ดังนั้นเพื่อเฝ้าระวังการจำหน่ายยาไม่เหมาะสมในชุมชน จึงได้คิดค้นนวัตกรรมร้านชำ ๕ สีขึ้นภายใต้การดำเนินโครงการชุมชนต้นแบบการป้องกันภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของภาคเครือข่าย (บวร.ร) เพื่อแจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่ทราบถึงตำแหน่งร้านค้าที่มีการจำหน่ายยาที่ไม่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อระบุตำแหน่งร้านขายของชำที่จำหน่ายยาที่ไม่เหมาะสมในชุมชนโดยใช้ Google Map เตือนประชาชนในพื้นที่

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนของการจัดทำ/รายละเอียดนวัตกรรม/ระยะการดำเนินงาน)

๑. ลงพื้นที่สำรวจร้านขายของชำในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยอง
๒. เก็บรวบรวมตำแหน่งพิกัดร้านชำทุกร้านในชุมชน ถ่ายรูปหน้าร้าน รูปผลิตภัณฑ์ยาที่ไม่เหมาะสม
๓. นำข้อมูลร้านชำที่มีการจำหน่าย แยกประเภทร้านชำตามการจำหน่าย ออกเป็น ๕ ประเภท ๕ สีดังนี้
 -  บ้านสีเขียว คือ มีการจำหน่ายถูกต้อง (เฉพาะยาสามัญประจำบ้านและผลิตภัณฑ์สมุนไพรทั่วไป)
 -  บ้านสีแดง คือ มีการจำหน่ายยาชุด
 -  บ้านสีส้ม คือ มีการจำหน่ายยาปฏิชีวนะ
 -  บ้านสีเหลืองคือ มีการจำหน่ายอันตราย
 -  บ้านสีฟ้า คือ มีการจำหน่ายยาทะเบียน G และยาบรรจุเสร็จ
๔. นำพิกัด (ละติจูด, ลองจิจูด) ชื่อร้านชำ รูปหน้าร้าน และรูปผลิตภัณฑ์ที่ไม่ถูกต้องที่ได้จากการสำรวจมานำเข้าข้อมูลใน Google map ของชุมชนหนองแฟบ

๕. แชร์ Link Google map ในช่องทางการติดต่อสื่อสาร (Line) ให้กับกลุ่ม อสม.
๖. ศึกษาคลิปวิดีโอสอนวิธีการใช้งาน Google map และแชร์ลิงกลุ่ม Line อสม.
๗. อสม. คีนข้อมูลให้กับประชาชนและใช้ติดตามเฝ้าระวังการจำหน่ายยาในร้านชำ

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

- ร้านชำในชุมชนมีการจำหน่ายยาถูกต้องเหมาะสม เป็นร้านชำ RDU ครบทั้ง ๒๐ ร้าน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐



- ไม่มีการจำหน่ายยาอันตรายในชุมชน
- มีการเฝ้าระวังการจำหน่ายยาอันตราย เช่น ยาปฏิชีวนะ ยาแก้ปวดลดการอักเสบ อย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภค

ปัจจัยความสำเร็จ

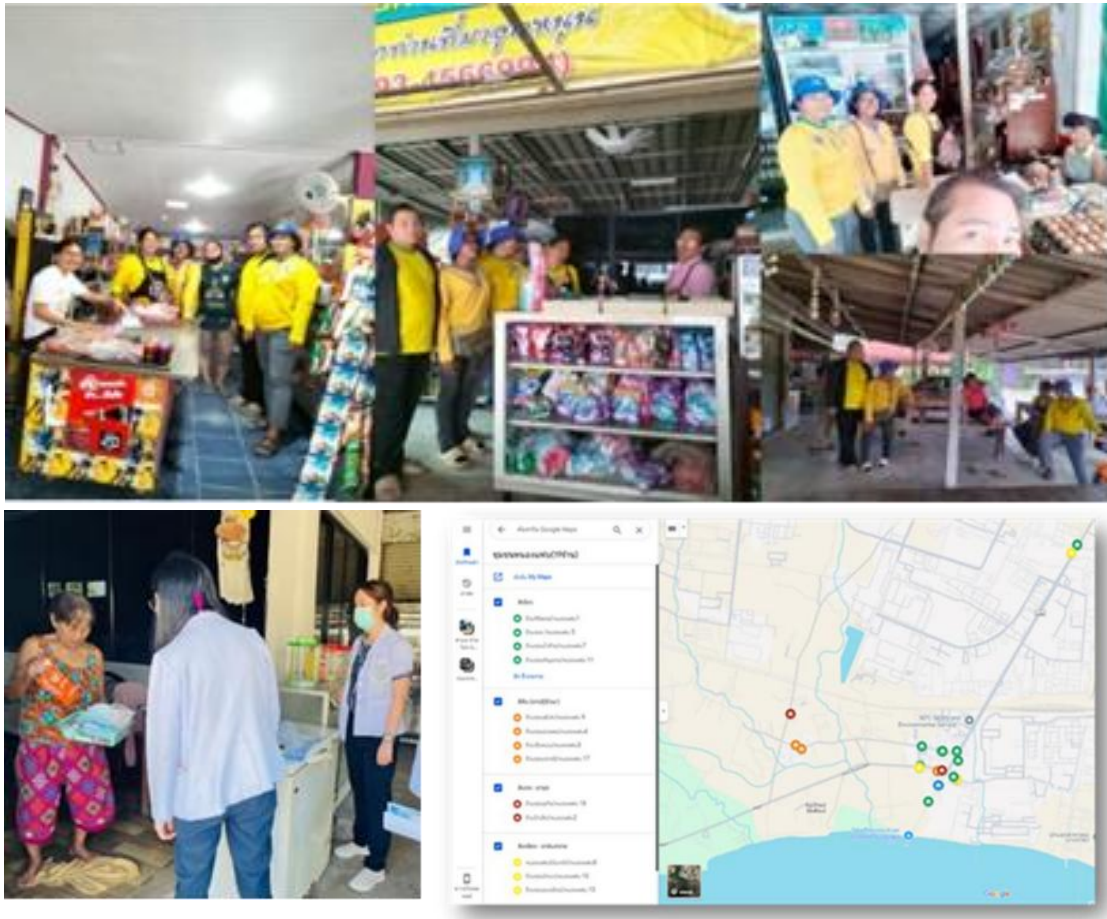
- มี อสม. และเครือข่ายในชุมชนที่เข้มแข็ง ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- ชุมชนและร้านชำเห็นความสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภค และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม
- ได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน โรงงาน และการสนับสนุนด้านงบประมาณ

โอกาสในการพัฒนา

- พัฒนาระบบการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนมากขึ้น
- ขยายโครงการ บวร. ไปยังชุมชนอื่น ๆ ในเขตเทศบาลนครมาบตาพุดให้ครอบคลุมทั้ง ๓๘ ชุมชน
- ต่อยอดและขยายผลโครงการในระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างทั่วถึง



ภาคผนวก





กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

